

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 13

Het huidige Schotland 14 Highland Games 20 Eten en drinken 24
Land en landschap 30 Geschiedenis 36 Kunst 46 Het *Outlander*-effect 50

Edinburgh en de Lothians 55

Edinburgh 58 Leith en de dokken 74 Buiten het centrum 76
De Lothians 80

Glasgow en Ayrshire 91

Het centrum van Glasgow 94 Buiten het centrum 104 Ayrshire 106

Zuid-Schotland 111

Dumfries en Galloway 114 De Borders 120

Midden-Schotland 129

Stirlingshire 132 De Trossachs en Loch
Lomond 136 Argyll 140 Perthshire 146

De oostkust 153

Fife 156 Dundee en Angus 162 Deeside 166 Aberdeen 172
De noordoostkust 176

De Centrale en Westelijke Hooglanden 181

Inverness 184 Aviemore en de Cairngorms 188 De Great Glen 196
Het westen 200

De Noordelijke Hooglanden 211

De oostkust 214 Het noorden van Schotland 216 Het noordwesten 220

De eilanden voor de westkust 229

De Argyll-eilanden 232 De kleine eilanden 244 Skye 246
De Buiten-Hebriden 252

De Orkney- en Shetlandeilanden 267

De Orkney-eilanden 270 De Shetlandeilanden 278

Reiswijzer 286

Hotels 294 Winkelen 306 Uitgaan 308 Activiteiten 310 Register 314
Fotoverantwoording 318

P. 2-3: Glenfinnan Viaduct – de brug waar Harry Potter met de Zweinsteinexpres overheen rijdt – overspant Finnan Valley bij Loch Shiel en is onderdeel van de West Highland Line.
Links: een traditionele Highland dancer tijdens de Highland Games in Hazlehead Park, Aberdeen.

Reisgids

SCHOTLAND

Over de auteurs

Robin McKelvie (*robinmckelvie.com*) werd in Schotland geboren. Hij studeerde Engelse literatuur en is een gepassioneerde reiziger, die in totaal meer dan tachtig landen heeft bezocht. In de ruim tien jaar dat hij beroepsmatig over reizen schrijft, heeft hij al meer dan dertig boeken gepubliceerd, daarnaast artikelen en foto's geleverd voor ruim vijftig kranten en bladen in vijf werelddelen en voor radio en televisie gewerkt. Hij heeft al heel wat avonturen beleefd; zo maakte hij een treinreis van Edinburgh naar Hong Kong, zwom hij met haaien in Belize en peddelde hij in een kano tussen de krokodillen in Australië. Als actief lid van het British Guild of Travel Writers maakt hij zo'n dertig reizen per jaar, waarvan ten minste de helft in zijn favoriete land, en dat is, zegt hij met de hand op zijn hart, Schotland.

Jenny McKelvie is geen Schotse van geboorte, maar ziet Schotland wel als haar tweede vaderland. Al meer dan tien jaar is ze actief als reisauteur en fotograaf, ze bezocht ruim vijftig landen en heeft er in drie gewoond: Schotland, Engeland en Australië. Samen met haar echtgenoot Robin schreef ze zo'n twintig reisboeken, naast artikelen voor meer dan twintig bladen en kranten in het Verenigd Koninkrijk. Verder doet ze onderzoek naar reistrends over de hele wereld en vindt ze ook nog tijd om fulltime moeder te zijn. Natuurlijk is Jenny's favoriet het land waar de liefde haar bracht: Schotland.

De reis indelen

Schotland is een van de spectaculairste landen ter wereld: duizenden ruige bergen en heuvels, honderden eilanden en talloze *lochs* en rivieren, allemaal met hun eigen, rijke fauna. Tegen dat indrukwekkende natuurlijke decor spelen geschiedenis en cultuur een grote rol in de eeuwenoude steden, dorpen en kastelen.

DOOR SCHOTLAND REIZEN

Door Schotland reizen is op zichzelf al leuk, maar pas op dat u de reistijden niet onderschat. Het is een groot land met een enorm lange kustlijn, twee keer zo lang als die van Frankrijk of Spanje. Zo kunt u de reis van Glasgow naar Campbeltown in 20 minuten maken als u het vliegtuig neemt, maar met de auto doet u er 3 uur over! Toch is de auto hier het beste vervoermiddel, want die biedt u de mogelijkheid het landschap goed te bekijken en te stoppen waar u maar wilt. Een bezoek aan Schotland krijgt niet alleen kleur door de beroemde steden, er zijn ook ongelooflijk leuke kleine weggetjes en verborgen plekjes. Voor een bezoek aan de eilanden bent u afhankelijk van de ferry's (tel. 01475 650 397, *calmac*.

co.uk). Schotland staat ook bekend om zijn adembenemende spoorlijnen (tel. 0344/811 0141, *scotrail.co.uk*), misschien wel de mooiste van onze planeet, maar met de trein reist u zelden sneller dan met de auto: kies dus voor het spoor om van de ervaring zelf te genieten. De meest afgelegen Schotse eilanden, zoals de Buiten-Hebriden en de Shetlandeilanden, zijn het best door de lucht te bereiken (tel. 0141 642 9407, *loganair.co.uk*). Vliegen is ook een efficiënte manier om te reizen als u weinig tijd hebt. De Borders Railway, die in 2015 nieuw leven werd ingeblazen, verbindt Edinburgh met de Scottish Borders, terwijl het aantal budgetmaatschappijen dat op Edinburgh en Glasgow vliegt nog voortdurend groeit.

NIET MISSEN

- **Het panoramische uitzicht over Edinburgh vanaf Arthur's Seat 67**
- **Herbeleef de heroïsche strijd van William Wallace en Robert the Bruce bij Stirling 133**
- **Genieten van sublieme Schotse zeevruchten in Oban 143**
- **Een tochtje over Loch Ness, op zoek naar Nessie 197**
- **Ben Nevis beklimmen, de hoogste berg van het Verenigd Koninkrijk 198-199**
- **Uw favoriete wee dram proeven in de distilleerderij waar het wordt gemaakt 233**
- **Op Orkney de sfeer van het lang vervlogen neolithicum voelen 276-277**

EEN WEEK NAAR SCHOTLAND

Als u voor het eerst naar Schotland gaat, is het een goed idee om in de pittoreske historische hoofdstad Edinburgh te beginnen, daarna naar de prachtige natuur van de Hooglanden door te reizen en tot slot de centrale regio en de grootste stad, Glasgow, te bezoeken, om daar nog meer geschiedenis en cultuur op te snuiven. De meeste vluchten vanuit de rest van Europa en Amerika komen in een van deze twee grote steden aan.

Begin **Dag 1** in Edinburgh, bezoek Edinburgh Castle en geniet van een lange luie wandeling over de Royal Mile, langs eeuwen geschiedenis, naar het Palace of Holyroodhouse. Maak overdag een keus uit de vele prachtige musea en 's avonds uit de ontelbare gezellige pubs.

Gebruik Edinburgh op **Dag 2** als uitvalsbasis, rijd een halfuur zuidwaarts, naar Roslin en de fascinerende Rosslyn Chapel, waar zich volgens sommigen de heilige graal heeft

ENTREEPRIJZEN

In deze gids geeft een schaal van € tot

€€€€ de volgende prijzen aan:

€ = minder dan € 12

€€ = € 12-€ 17,50

€€€ = € 17,50-€ 23

€€€€ = € 23-€ 30

€€€€€ = meer dan € 30

bevonden. Geniet van een lunch aan het water in de mooie voorstad South Queensferry en bezoek daar Hopetoun House. Rijd 11 km naar het westen, naar Linlithgow Palace, waar de geest van Schotlands meest geromantiseerde vorstin nog voelbaar is: Mary Queen of Scots. Keer vervolgens terug naar het werelderfgoed van Edinburgh voor een griezelige spooktocht onder de Royal Mile of een voorstelling in een van de theaters.

Dag 3 begint met een rit van 2 uur naar het noorden, naar Perthshire, waarbij u via een van de sensationele bruggen over de rivier de Forth komt. Daarachter ligt een golvend landschap. Ga na uw lunch in Perth naar Scone Palace, waar de Schotse koningen vroeger werden gekroond. Via de A9 rijdt u daarna de majestueuze Schotse Hooglanden binnen, gevolgd door een prachtige rit van 2 uur door de bergen naar het drukke skiresort Aviemore. Indien het nog licht is als u aankomt, trek dan met de Cairngorm Mountain Railway het ruige berglandschap in om van de zonsopgang te genieten.

Op **Dag 4** rijdt u nog een uur verder naar het noorden, naar de enige stad in de Hooglanden, Inverness. Maak een omweg langs Culloden, waar de catastrofale nederlaag van de Schotse jakobieten in 1746 een eind maakte aan het clansysteem in de Hooglanden. Inverness zelf biedt culturele bezienswaardigheden, een mooie rivier en kiltmakerijen.

Het 30 m hoge beeld van twee kelpies, mythische waterpaarden, siert het landschap bij Falkirk.

BEZOEKERS- INFORMATIE

De belangrijkste informatiebron is **VisitScotland** (visitscotland.com), het nationale toeristenbureau. Hier vindt u informatie over accommodaties, bezienswaardigheden en activiteiten in heel Schotland. Naast een geweldige website heeft deze organisatie in de meeste grotere plaatsen een VisitScotland iCentre, dat folders, kaarten en informatie over rondleidingen verstrekt en waar u accommodaties kunt boeken. Zie de Reiswijzer op p. 289-292 voor allerlei praktische tips.

Dag 5 begint met een fraaie rit langs de oevers van het beroemde Loch Ness en wie weet een glimp van Nessie, het wereldberoemde monster. Maak een vaartocht vanuit het leuke stadje Fort Augustus, waarna u nog tijd hebt om door de romantische ruïne van Urquhart Castle te slenteren. Vandaar is het anderhalf uur rijden naar de Atlantische kust en de vroegere garnizoensstad Fort William, die prachtige vergezichten biedt en allerhande faciliteiten.

Geschiedenis en cultuur

Het huidige Schotland **14-23**

Ervaar: Hogmanay **17**

Highland Games **20-21**

Een lesje Highland Dancing **20**

Eten en drinken **24-29**

Land en landschap **30-35**

Geschiedenis **36-45**

Ervaar: de Schotse slagvelden **43**

Kunst **46-53**

Het *Outlander*-effect **50-51**

Een Keltisch kruis bij Iona Abbey, op het eiland Iona in Argyll. U ziet veel van deze kruizen in Schotland, als symbool van de unieke religieuze en culturele tradities.

Het huidige Schotland

Schotland is een verbluffend mooi land en een culturele oase met een complexe geschiedenis, vol van traditie. De Schotten zijn met recht trots op hun land, dat zich op de kaart heeft gezet met whisky, lekker eten, de Schotse ruit en nog veel meer. De vitaliteit blijkt uit alles, van de toestroom van internationale topkoks tot de discussies over Schotse onafhankelijkheid.

De bruisende Schotse cultuur is een geslaagde mix van het traditionele en het nieuwe. Het verhaal van Schotland is op zijn zachtst gezegd lang en complex en dat is niet verrassend, want door de Schotse aderen vloeit het bloed van Pictische strijders, Keltische vorsten, Romeinse legionairs, plunderende Vikingen en Germaanse Angelen. Meer dan duizend jaar geleden werd het Koninkrijk Schotland gesticht; tegenwoordig maakt het land deel uit van het Verenigd Koninkrijk, de politieke en economische unie (onder een gezamenlijke monarchie) met Engeland, Wales en Noord-Ierland. Maar pas op: Schotland is iets anders dan Engeland (waarover later meer). De referenda over Schotse onafhankelijkheid in 2014 en over Brexit in 2016 hebben het politieke landschap flink opgeschud.

oud en nieuw

Het moderne Schotland is een complex geheel van oud en nieuw dat blijft fascineren. De Schotse geschiedenis duikt overal op en soms vergeet je bijna welke eeuw het is. Hier sluimeren nog de verhalen over lang vervlogen veldslagen en oude vetes. Wie wil wegdromen bij de aangrijpende clichés over dat oude Schotland, vindt die in *Braveheart* (1995) van Mel Gibson – het is nog steeds een heerlijke film om te bekijken.

Maar het zal uw bezoek zeker verrijken als u de moeite neemt verder te kijken dan de tartan clichés. Het moderne Schotland omarmt de hedendaagse technologie, heeft

een sterke diensteneconomie en huisvest een bevolking die vooruit wil in de hightech-wereld van de 21e eeuw. In de steden vindt u nog steeds prachtige kastelen, straten met kinderkopjes en de traditionele toeristenfranje, maar als u verder kijkt dan het uitzicht vanaf een open dubbeldekker, ziet u dat er

De Schotse geschiedenis duikt overal op en soms vergeet je bijna welke eeuw het is.

hippe galeries met moderne kunst zijn, een dynamische glas-en-staalarchitectuur en een heel scala aan meer prikkelende en interessantere bezienswaardigheden.

Een *ceilidh* is een traditioneel Schotse bijeenkomst waar het moderne en het historische Schotland gebroederlijk hand in hand gaan, een Keltisch feest met wortels in de mist der tijden, in het Schotland van de clans, waar geen feest gevierd werd zonder zang en dans. Die traditie leeft voort en bij een moderne *ceilidh* ziet u mensen met allerlei overtuigingen en achtergronden samen op traditionele vedelmuziek dansen. Het Schotland dat u gaat ontdekken, niet alleen met uw ogen maar ook met uw hart, heeft talloze facetten. Na een paar dagen weet u het al: u hebt het geluk gehad dat u in een werkelijk uniek land terecht bent gekomen. Schotland mag dan vlak bij Engeland liggen, maar wel in een deel van de wereld waar de geopolitieke

De bruisende Schotse cultuur is een bijzondere mix van het traditionele en het nieuwe.

Highland Games

De **Highland Games** (ook wel **Highland Gathering** genoemd) zijn onlosmakelijk verbonden met de Schotse cultuur: de spelen grijpen feestelijk terug op eeuwen geschiedenis en traditie. Ze stammen uit de tijd van koning Malcolm III, toen de Schotse monarch de wedstrijden gebruikte om de dapperste en meest bedreven strijders te selecteren.

De Highland Games kregen een andere functie toen de Schotse mannen tijdens de Engelse bezetting niet in het leger mochten, uit angst voor rebellie. Maar de Schotten verriilden hun zwaard en degen gewoon voor zware palen en stenen en trainden zo hun uithoudingsvermogen en spieren – een prima voorbereiding op het gevecht.

Tegenwoordig worden de Highland Games jaarlijks gehouden, op locaties verspreid over heel Schotland. Ze beginnen in mei en lopen door tot september, zodat u meerdere kansen hebt om een wedstrijd bij te wonen. De spelen zijn immers populair en, ondanks hun naam, niet beperkt tot de Hooglanden. De activiteiten strekken zich uit van de Borders tot het uiterste noorden van Schotland, en ook de eilanden Arran, Bute, Lewis, Mull en Skye organiseren elk een van de onderdelen.

Het grootste evenement van de Highland Games is de Cowal Gathering in Dunoon. In het laatste weekend van augustus staat het stadje compleet op zijn kop als het wordt

overstroomd door ruim 3000 deelnemers en 20.000 toeschouwers. Andere belangrijke onderdelen vinden plaats in Braemar (zie p. 171) – een wedstrijd die traditioneel wordt bijgewoond door leden van het Britse koninklijk huis –, Grantown-on-Spey en Crieff, maar ook de vele kleinere wedstrijden zijn de moeite zeker waard.

TRADITIONELE ONDERDELEN

Misschien wel het beroemdste onderdeel van de Highland Games is het paalwerpen. Potige mannen tillen de stam van een denneboom op, rennen er een stuk mee en werpen hem dan onder luid gebrul weg. Maar er wordt ook met hamers en andere zware voorwerpen gesmeten, al dan niet over een balk.

De traditionele sporten worden meestal ook met atletiek gecombineerd, zoals hardlopen (verschillende afstanden) of tegen een steile heuvel op rennen (en weer naar beneden). Daarnaast is er traditionele muziek te horen, waaronder in elk geval die van een *Highland band* met doedelzakken en trommels.

ERVAAR: EEN LESJE HIGHLAND DANCING

Highland dancing is een zeer atletische dansvorm, met een ingewikkelde choreografie, die altijd solo wordt uitgevoerd, meestal in traditioneel Schots kostuum en begeleid door doedelzakken. Het heeft weinig gemeen met de stoere, ruige sporten van de Highland Games en staat eigenlijk veel dichter bij ballet. Toch hebt u tijdens de Highland Games de meeste kans een optreden mee te maken. Daarnaast worden er in de zomer hele competities gehouden, op diverse plaatsen in het land. Beroemde dansen zijn de Highland Fling, Sword Dance, Shean Truibhais, Reel and Sailor's Hornpipe en de Highland Laddie. Als u langer in het land bent, kunt u zelf een lesje volgen bij een van de dansgroepen. Neem voor meer informatie contact op met de **Scottish Official Highland Dancing Association** (sohda.co.uk), de overkoepelende organisatie van *Highland dancers*.

Hammerslingeren, hier tijdens de Inveraray Argyll Highland Games, is een kwestie van kracht en balans.

Elk van de Highland Games heeft zijn eigen tradities en onderdelen. Soms is er ook een veekeuring of een wedstrijd schapen drijven voor honden. Spectaculair zijn ook de optredens van Highland dancers, die de bewegingen van de hertenbokken in de heuvels imiteren.

Bij dit soort evenementen is altijd van alles te doen voor kinderen: het verschilt per locatie en kan variëren van kermisattracties, spelletjes, voorstellingen, livemuziek en wedstrijden tot spectaculaire demonstraties met roofvogels of politiehonden en zelfs

hondenshows. Voor de volwassenen zijn naast het sportieve gebeuren de snackkramen en biertenten altijd een trekpleister.

Welke van de Highland Games u ook bezoekt, u krijgt altijd iets van de traditioneel Schotse levensstijl te zien en de activiteiten die deze stijl levend houden. Meer informatie over deze spelen vindt u op de website van de Scottish Highland Games Association (shga.co.uk), maar elk willekeurig Schots toeristenbureau is op de hoogte van wat er waar wordt georganiseerd.

Edinburgh en de Lothians

Inleiding en kaart **56-57**

Edinburgh **58-73**

Een wandeling over de Royal Mile **62-63**

Ervaar: de top van Arthur's Seat **67**

De zomerfestivals **68-69**

Leith en de dokken **74-75**

Buiten het centrum **76-77**

Ervaar: wandelen langs de Forth **77**

Bruggen over de Forth **78-79**

De Lothians **80-87**

Eten en drinken in Edinburgh en de Lothians **88-89**

Hotels **294-295**

De spectaculaire Edinburgh Military Tattoo aan de voet van Edinburgh Castle.

Edinburgh en de Lothians

Edinburgh scheidt niet graag op over zijn geschiedenis, maar leeft er wel mee: overall hoort u prachtige verhalen over middeleeuwse schurken, vetes tussen edelen en koninklijke of kerkelijke intriges. Dat geldt ook voor de omringende regio, de Lothians, en daar zijn bovendien prachtige golfbanen, pittoreske dorpjes en gebieden met oogverblindende natuur.

Edinburgh heeft altijd in het brandpunt van de turbulente Schotse geschiedenis gestaan, zoals toen Bonnie Prince Charlie het kasteel belegerde in een mislukte poging om de Britse troon terug te krijgen, of in de grote bloeiperiode van de Schotse verlichting. Tegenwoordig is Edinburgh een moderne, bruisende stad, die zeker niet alleen op het verleden teert, maar voortdurend naar de toekomst kijkt. Er zijn exclusieve winkels en stijlvolle hotels, maar ook unieke oude wijken,

elk met een eigen karakter. De Schotse hoofdstad ontleent bovendien een nieuwe identiteit aan het feit dat het Schotse parlement er terug is. Na driehonderd jaar.

Edinburgh heeft bijnamen als 'het Athene van het noorden' te danken aan de combinatie van een schitterende natuurlijke ligging en goed bewaarde architectuur. Belangrijker is de erkenning van de Unesco, die de middeleeuwse Old Town, de georgiaanse New Town en de Forth Bridge op de werelderfgoedlijst

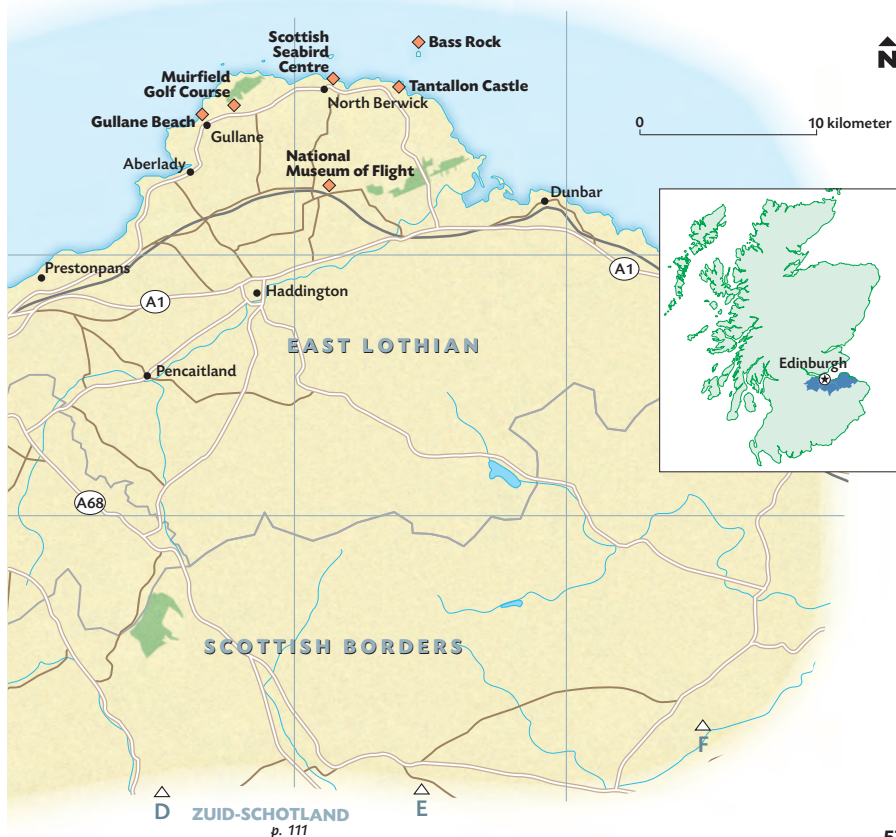
heeft gezet. De omringende natuur, met vulkanische rotsen, woeste heuvels en het estuarium van de machtige rivier de Forth, heeft de stad altijd al iets extra's gegeven.

Ga ook eens buiten het centrum kijken, in de oude havenwijk Leith, die nu bekendstaat om zijn toprestaurants, en de voorstad South Queensferry, met zijn drie beroemde bruggen, om met eigen ogen te zien waarom Edinburgh de drukstbezochte stad van Schotland is.

De drie regio's rond Edinburgh – East Lothian, Midlothian en West Lothian, die samen de Lothians worden genoemd – hebben elk hun eigen verrassingen in petto: badplaatsen en eersteklas golfbanen in East Lothian, golvende heuvels en historische kerken in Midlothian, koninklijke kastelen en paleizen in West Lothian. ■

NIET MISSEN

- **Edinburgh Castle, hoog boven de Schotse hoofdstad 60-61**
- **Een wandeling langs de Royal Mile, van het kasteel tot het paleis, met alles daartussen 62-63**
- **Het National Museum of Scotland, een cultureel mekka in het hart van historisch Schotland 64-65**
- **Arthur's Seat, het restant van een uitgedoofde vulkaan 67**
- **De flora van de prachtige Royal Botanic Garden 73**
- **De beroemde bruggen, landhuizen en gezellige restaurants in South Queensferry 76-77**

De Noordelijke Hooglanden

Inleiding en kaart **212-213**

De oostkust **214-215**

Ervaar: Black Isle bezoeken **215**

Het noorden van Schotland **216-217**

Rondrit over de North Coast **218-219**

Het noordwesten **220-226**

Autorit over Appencross Peninsula **222-223**

De Highland Clearances **225**

Eten en drinken in de noordelijke Hooglanden **227**

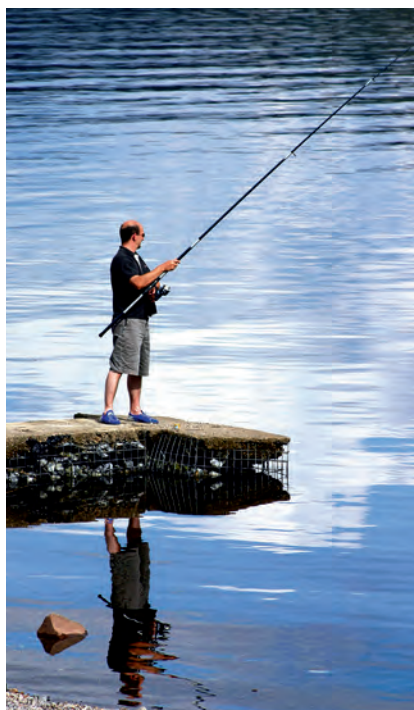
Hotels **303**

Een woest kolkende burn (beek) ten noorden van Ullapool.

De Noordelijke Hooglanden

Zelfs veel Schotten zijn nog nooit in het verre noorden van hun land geweest, dus is het niet verwonderlijk dat er ook relatief weinig toeristen komen. De doorzetters worden echter beloond met een prachtige, gevarieerde natuur, van de glooiende heuvels en zeekliffen in het oosten tot de woeste, ongenaakbare bergen in het westen.

In het hoge noorden van Schotland werd de bevolking tijdens de Highland Clearances bruut verdreven om plaats te maken voor schapen. Daardoor maakt de streek soms een eenzame en verlaten indruk. De grootste stad van de regio, Thurso, en kleine dorpjes als Gairloch en het pittoreske Plockton vormen welkomme uitzonderingen. In de vele eetgelegenheden serveert men voornamelijk eerste-klas visgerechten.

Goede visstekken voor makreel en pollak vindt u aan de sea lochs rond Guinard Bay.

Een van de toegankelijkste delen van de Noordelijke Hooglanden is het schiereiland Black Isle met zijn rijke Pictische verleden, de indrukwekkende natuur en enkele door mensenhanden gebouwde attracties. Het schiereiland is goed bereikbaar vanuit Inverness.

Iets noordelijker ligt de aantrekkelijke kustplaats Dornoch met een prachtig strand en indrukwekkende architectuur. Het is een populaire toeristenplaats, net als John O'Groats in het uiterste noordoosten. Die laatste wordt beschouwd als de noordelijkste nederzetting van het vasteland van Groot-Britannië. Hier ligt ook het begin- en eindpunt van de langste langeafstandswandeling van het Verenigd Koninkrijk: de indrukwekkende 1407 km lange route naar het in Zuidwest-Engeland gelegen Land's End.

DE VRIJE NATUUR

De meeste mensen komen naar deze regio vanwege de natuur en het buitenleven. De mogelijkheden voor buitenactiviteiten zijn eindeloos, variërend van vogels kijken en wandelen over verlaten stranden tot canyoning en surfen in enkele van de beste surfspots ter wereld.

Er zijn ook verschillende bergen, waaronder de iconische Sulven en Stac Pollaidh aan de noordwestkust. De hoefijzervormige Torridon Mountains, ook in het westen, vormen een van de grote buitensportterreinen van Schotland. Over de flanken van de Liathach en Beinn Eighe kunt u tot grote hoogten klimmen. In Dundonnell wacht de uitdagende beklimming van An Teallach. De National Trust for Scotland (tel. 0131/458 0303, nts.org.uk) kan u in contact brengen met deskundige

NIET MISSEN

- Dornoch met zijn sierlijke edwardiaanse gebouwen, zijn kathedraal en het strand **215**
- De mooie, ongerepte stranden van Sandwood Bay **217**
- Schotlands Route 66, de imposante North Coast 500 **218-219**
- Het authentieke en lieflijke dorpje Plockton **226**
- Het spectaculair gelegen Eilean Donan Castle **226**

lokale gidsen, die u zowel bij de beklimming als bij andere buitenactiviteiten kunnen assisteren. Als deze activiteiten u allemaal veel te energiek in de oren klinken, kunt u natuurlijk ook kiezen voor een autovakantie. Of u nu de sensationele North Coast 500 rijdt of gewoon wat rondzwerft over de kronkelweggetjes langs de winderige kust, overal kunt u genieten van spectaculaire en schijnbaar eindeloze uitzichten op zee, met slechts een overvloed aan zeevogels als gezelschap. ■

Reiswijzer

De reis indelen 286-287 • Reizen naar en in Schotland 287-289 • Praktische tips 289-292 • Noodgevallen 292-293 • Literatuur 293 • Hotels 294-305 • Winkelen 306-307 • Uitgaan 308-309 • Activiteiten 310-313

Mountainbikers rijden over een bospad in Mabie Forest, in Dumfries en Galloway.

De reis indelen

De beste tijd om te gaan

Tallose evenementen en een gevarieerd klimaat – warme zomers en koude winters in de Hooglanden waar dan geskied kan worden – maken een bezoek aan Schotland het hele jaar door de moeite waard. Dankzij een drukke culturele agenda met veel festivals komen in juli en augustus de dorpjes en stadjes tot leven. In augustus, als het wereldberoemde Edinburgh International Festival (zie p. 68-69) wordt gehouden, is het hoogseizoen in de hoofdstad. In deze tijd vallen ook de schoolvakanties in Schotland en de rest van het Verenigd Koninkrijk, dus dan is de vraag naar hotelkamers groot en zijn de prijzen hoog. Ook in de paasvakantie (maart-april) gaan de Britten graag op reis, net als in de periode rond de kerst en Hogmanay (jaarwisseling) eind december.

Tijdens de schoolvakanties van juli tot september worden niet alleen de steden van Schotland druk bezocht. Omdat de dagen lang en zonnig zijn en de natuurgebieden

eindeloze mogelijkheden bieden voor buitenactiviteiten, zijn ook de plattelandsgebieden populair. De maanden mei en juni zijn aantrekkelijk voor een bezoek door de lagere hotelprijzen en het zachte weer.

In de winter trekken sneeuw- en vorstliefhebbers van de wintersport naar de Hooglanden waar ze kunnen ijsklimmen en zelfs skiën. De beste periode om de vijf skigebieden van Schotland te bezoeken – Aviemore, Glenshee, Glencoe, Nevis Range en Lecht – loopt van half januari tot eind februari. Bij onverwachte kou kunnen de skioorden ook open zijn in december en maart.

Het laagseizoen valt in oktober en november en van januari tot maart, en dan liggen de prijzen lager. U zou in die periode gezellig in een plaatselijk hotelletje bij een haardvuur kunnen uitrusten of profiteren van rustige perioden in de kunstgaleries en musea van het land. Schotland heeft een gematigd klimaat en de regenval is tamelijk gelijkmatig over het hele jaar verdeeld.

Meenemen

De zomertemperaturen liggen rond de 20 °C, maar het kan per dag en per plaats soms aanmerkelijk kouder (of warmer) zijn. Zonnebrandcrème is onontbeerlijk, vooral op de langste dagen van het jaar. 's Zomers is het een goed idee om een zonnebril, een zonnehoed en ademende lichtgewicht kleding (die u bij kou in laagjes kunt aantrekken) mee te nemen. In de frissere lente en herfst hebt u een trui en vaak een jack nodig. Warme jassen, sjaals, handschoenen en mutsen beschermen u tegen de winterkou. Het is handig om in elke periode van het jaar een paraplu of waterdichte kleding bij u te hebben.

In de duurdere restaurants wordt meestal nette kleding gedragen. Elders is ook vrijetijdskleding geschikt. Voor veel buitenactiviteiten is een speciale uitrusting nodig. Die kunt u overall kopen, maar zelf meenemen is een stuk voordeliger.

Maak fotokopieën van belangrijke documenten zoals paspoorten en reisverzekering en berg ze in uw koffer op voor het geval de originele papieren zoek raken. Om dezelfde reden is het een goed idee om een lijstje te maken van alle medicijnen die u gebruikt. Reizigers die contactlenzen of een bril dragen, zouden reserve-exemplaren moeten meenemen. Hoewel het vaak mogelijk is om een vervanging te kopen, is het beter extra opladers voor de fotocamera en mobiele telefoon, reisstekkers en geheugenkaarten mee te nemen.

Verzekering

Sluit voor vertrek een goede reisverzekering af. Deze vergoedt medische kosten, verlies, annulering en vertraging. Lees de kleine lettertjes goed. Worden ziektekosten bijvoorbeeld betaald door de verzekerde en dan gedeclareerd of worden ze rechtstreeks door de verzekeraar betaald? Veel verzekeringen sluiten zogenaamde 'gevaarlijke' activiteiten, zoals skiën, bergbeklimmen en andere avontuurlijke sporten uit. Ook worden in veel polissen reeds bestaande gezondheidsproblemen uitgesloten.

Toegangformaliteiten

U hebt een geldig paspoort of een Nederlandse of Belgische identiteitskaart nodig. Vanaf 26 juni 2012 moeten alle kinderen over een eigen reisdocument beschikken. Een bijschrijving in het paspoort van een ouder is vanaf die datum niet meer geldig.

Ambassades en consulaten

Britse ambassade en Brits consulaat in Nederland

Lange Voorhout 10
2514 ED Den Haag
Tel. +31 70 427 04 27
gov.uk/world/
organisations/
british-embassy-the-hague

Britse ambassade en Brits consulaat in België

Avenue d'Auderghem 30
1040 Brussel
Tel. +32 2 287 62 11
gov.uk/world/
organisations/
british-embassy-brussels

Douane

Inwoners van de EU mogen een beperkte hoeveelheid alcohol en tabak invoeren in Schotland, als ze bestemd zijn voor eigen gebruik of als geschenk. De belasting op deze producten moet zijn

betaald in het land waar ze zijn aangeschaft. Bovendien moet de eigenaar de goederen zelf vervoeren. Controleer de hoeveelheden via IATA Travel Centre (iatatravelcentre.com/customs-currency-airport-tax-regulations.htm). Vanaf 2021 gelden er ook andere regels wat betreft het invoeren vanuit het Verenigd Koninkrijk, kijk voor meer informatie op de website van de Rijksoverheid (rijksoverheid.nl/onderwerpen/brexit).

Als de douanebeambten vermoeden dat de goederen voor de verkoop zijn bestemd, kunnen zij deze en de auto waarin ze worden vervoerd, in beslag nemen.

Reizigers uit een EU-land mogen onbepaald binnen- en buitenlandse geldmiddelen invoeren. Voorwerpen zoals tasers, sprays voor zelfverdediging en steekwapens worden in beslag genomen, ook als ze in de gecontroleerde bagage zijn opgeborgen. Het is verboden het land binnen te gaan met vervalste artikelen of aanstootgevend materiaal. Reizigers mogen hun eigen op recept verkrijgbare medicijnen meenemen, maar voor geneesmiddelen die onder de opiumwet vallen (bepaalde slaapmiddelen, adhd-middelen en sterke pijnstillers), moet de zogenaamde Schengenverklaring kunnen worden getoond.

Reizen naar Schotland

Per vliegtuig

De KLM, EasyJet en Ryanair vliegen van Amsterdam naar Edinburgh (EDI, edinburghairport.com), naar Glasgow Airport (GLA, glasgowairport.com) en naar Glasgow Prestwick Airport (PIK, glasgowprestwick.com).

De KLM heeft rechtstreekse vluchten naar Aberdeen (ABZ, tel. 0844/481 6666, aberdeenairport.com),

en Inverness (INV, hial.co.uk/inverness-airport)

EasyJet vliegt op Inverness maar maakt een tussenstop.

Verschillende luchtvaartmaatschappijen gaan naar Dundee (DND, hial.co.uk/dundee-airport), maar hebben soms een tussenstop waarbij u naar een andere luchthaven moet.

Een taxi van Edinburgh Airport naar het stadscentrum kost € 30-35 en doet daar, afhankelijk van het verkeer, ongeveer 20 minuten over. Het tramstation van Edinburgh ligt vlak buiten het vliegveld (edinburghtrams.com) en de rit naar Waverley Station, net onder de Royal Mile, duurt 30 minuten en kost € 10. Als u de bus wilt nemen (tel. 0131/554 4494, lothianbus100.co.uk) is er de snelle Airlink 100, die om de 10 minuten van de terminal vertrekt. De rit duurt 25 minuten en kost € 5,25 voor een enkele reis en € 8,75 voor een retourticket. De busslijnen 200, 300 en 400 rijden ook om de 20 tot 30 minuten naar de stad en kosten minder, maar ze zijn veel langzamer dan de Airlink en doen er ongeveer een uur over. De nachtbus N22 rijdt ook naar Edinburgh Airport. Hij vertrekt om de 30 minuten en kost € 3,50.

Een taxi van Glasgow Airport naar het centrum van de stad kost € 23-30. De Glasgow Airport Express (firstbus.co.uk/greater-glasgow) kost € 9,30 voor een enkele reis en € 14 voor een retourticket. De reis duurt 15 tot 25 minuten en de bussen vertrekken om de 10 minuten.

Beide vliegveldens zijn modern en beschikken over geldautomaten, geldwisselkantoren, autoverhuurbedrijven, cafés, restaurants, bars en winkels.

Reisgids SCHOTLAND

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Schotland, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder deelnemen aan de Highland Games, een boottocht op een raderboot en windsurfen bij de Binnen-Hebriden.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

STADSWANDELINGEN EN AUTOTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes, waaronder de fantastische Royal Mile in Edinburgh, de North Coast 500 en de vissersdorpen van Fife.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAANDE PADEN, zoals een wandeling langs de adembenemende steile rotsen van het eiland Skye en een trekking naar de top van de Ben Macdui.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overal het mooiste te zien.

NUR 512

9 789043 937580

www.kosmosuitgevers.nl